

گزارش موردی:

ورزش و قابلیت‌های انسانی

رسول نوروزی سید حسینی*

دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

مقدمه

آمارتیا سن (۱۹۹۳) به‌عنوان مهم‌ترین نظریه‌پرداز معاصر در اقتصاد توسعه، قابلیت را به توانایی و استعداد شخص برای انجام فعالیت‌های مفید یا جهت به دست آوردن موقعیت‌ها و شرایط مناسب رفاهی و دستیابی به کارکردها می‌داند (۵). تحقیقات نشان می‌دهد که قابلیت‌های انسانی نقشی مهم در بهبود عملکرد سازمان‌ها و نهادها ایفاء می‌نماید. نیکلسون و هوی (۲۰۰۶) در تحقیقاتشان نشان دادند در بسترهای اجتماعی نظیر ورزش، شبکه‌ها و روابط اجتماعی که یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه هستند کمتر مورد توجه قرار می‌گیرند و به‌جای آنها بر منابع بالقوه و مسائل سیاسی تأکید می‌شود (۴). از آنجایی که محیط‌های ورزشی، محیط‌هایی پویا هستند که در آنها انسان نقش بسیار مهمی دارد، توسعه قابلیت‌ها و به‌تبع آن سرمایه‌های انسانی می‌تواند به بهبود شاخص‌های عملکردی در سطوح ملی و بین‌المللی منجر شود (۳). تحقیقات پیرامون قابلیت‌های انسانی بسیار محدود است. علاوه بر این، بر اساس جستجوهای محقق مبحث قابلیت‌های انسانی و توسعه آن در زمینه ورزش تاکنون مورد مطالعه منسجم قرار نگرفته است. از این رو انجام این تحقیق می‌تواند منجر به شناخت جنبه‌های مغفول در زمینه منابع انسانی در ورزش شود که بر اساس شناخت از وضعیت موجود، مدلی برای توسعه قابلیت‌های انسانی در ورزش با تأکید بر رویکرد قابلیت ارائه خواهد نمود. این مدل می‌تواند در بسیاری از سندهای اجرایی ورزش کشور مورد استفاده قرار گیرد و به‌عنوان مبنایی برای توسعه ورزش مدنظر قرار گیرد.

روش شناسی

این تحقیق با ماهیت اکتشافی و باهدف بسط دانش و شناخت موجود در مورد قابلیت‌های انسانی در عرصه ورزش انجام شد. همچنین این تحقیق بر مبنای جستجوی داده‌ها، دارای ماهیت کیفی است (۲). در این تحقیق از استراتژی نظریه داده بنیاد استفاده شد. به‌منظور ارائه یک مدل

نظام‌مند و شماتیک از یافته‌های برخاسته از داده‌های کدگذاری شده، سعی شد که از رویکرد ساخت‌گرا در نظریه داده بنیاد که توسط چارمز (۲۰۰۶) ارائه شده استفاده شود (۱). جهت نمونه گیری برای انجام مصاحبه‌های عمیق از روش نمونه‌گیری هدفمند و تکنیک نمونه‌گیری گلوله برفی استفاده شد. در مجموع ۱۷ مصاحبه با خبرگان و متخصصان و ۲ گروه کانونی (یکی با ۵ شرکت‌کننده و دیگری با ۷ شرکت‌کننده) انجام شد. در واقع نمونه‌گیری تا جایی تداوم یافت (۱۷ مصاحبه و ۲ گروه کانونی) که پژوهش به اشباع نظری و کفایت رسید.

یافته‌ها

از آنجایی که فرایند تحقیق کیفی ماهیتی غیرخطی دارد، فرایند کدگذاری‌ها بارها و بارها تکرار شد که در نهایت طبقات و مقوله‌های مانع و جامعی ایجاد گردید. مدل نهایی تحقیق بدین صورت ارائه شد که قابلیت‌های انسانی در ورزش شامل سه سطح قابلیت‌های بنیادی، قابلیت‌های حمایتی و قابلیت‌های عملیاتی هستند. همچنین عوامل تبدیل قابلیت‌ها به کارکرد دارای سه سطح عوامل تبدیل فردی، عوامل تبدیل ساختاری و عوامل تبدیل زمینه‌ای هستند. برای تبدیل قابلیت‌های انسانی در ورزش به کارکردهای مطلوب نیاز است که الزاماتی رعایت شود که عبارتند از اقتضائات اخلاقی کنش اجتماعی، فرصت‌های قانونی، آزادی‌های مدنی، تضمین شفافیت، تأمین حمایتی، تسهیلات اقتصادی، فرصت‌های اجتماعی. در صورت توسعه قابلیت‌های انسانی پیامدهای آن شامل توسعه فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، بهداشتی-سلامتی، صنعتی، اخلاقی-مذهبی، تربیتی و امنیتی است.

بحث و نتیجه‌گیری

از آنجایی که توسعه قابلیت‌های انسانی در ورزش نقش مهمی در شکوفایی استعدادها و ورزشی، بهبود سطح عملکرد و درآمد، افزایش دانش و مهارت، ظرفیت‌های عملکردی در ورزش، رشد اقتصادی و کاهش محرومیت‌های اجتماعی-فرهنگی دارد، توجه و شناسایی قابلیت‌های انسانی در ورزش و تعیین سطوح توسعه آنها از اهمیت والایی برخوردار است. بنابراین توصیه می‌شود که برای توسعه قابلیت‌های انسانی در ورزش در سال‌های اولیه کودکی، از طریق اتخاذ سیاست‌ها و تعیین ساختارهای مناسب و همچنین فراهم آوردن محیط‌ها و بسترهای مطلوب، استعدادها شناسایی و پرورش یابند. در این راستا وظیفه اصلی بر عهده وزارت آموزش و پرورش است که این قابلیت‌ها را مدنظر قرار داده و در جهت توسعه آنها بسترها و ساختارهای مناسب را فراهم آورد.

References

- امیری. مجتبی، نوروزی سید حسینی، رسول (۱۳۹۴)، "درآمدی بر روش تحقیق کیفی در ورزش". تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ص: ۲۳۳-۲۳۵.
- اندرو، پاتریک. پدرس، پائول. مک اووی، چاد (۱۳۹۱). "طراحی و روش‌های تحقیق در مدیریت ورزشی"، ترجمه هاشم کوزه‌چیان، رسول نوروزی سید حسینی، اکبر حیدری، تهران. حتمی، ص: ۲۹-۳۰.
- ولسی. کریس، آبرامز. جفری، مینتن. سو (۱۳۹۲) "مدیریت منابع انسانی در صنعت ورزش و اوقات فراغت"، ترجمه هاشم کوزه‌چیان، رسول نوروزی سید حسینی، تهران، حتمی، ص: ۲۱۸-۲۱۹.
- Nicholson. M, Hoye, H, (2008). "Sport and social capital", UK, Elsevier, Oxford, pp: 114-132.
- Sen, A (1993), "capability and well-being, Nusbam, M & Sen, A, The quality of life", Oxford, Clarendon press, pp: 40-49.